

Bryssel, 12. joulukuuta 2025
(OR. en)

16772/25
ADD 3

Toimielinten välinen asia:
2025/0399 (COD)

ENER 677
TRANS 644
RELEX 1683
ECOFIN 1735
ENV 1384
CODEC 2126
IA 231

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	11. joulukuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2025) 2001 final
Asia:	KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA [Euroopan verkkopaketti] Oheisasiakirja ehdotukseen EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 ja (EU) 2024/1789 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 2022/869 kumoamisesta ehdotukseen EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2025) 2001 final.

Liite: SWD(2025) 2001 final

Bryssel 10.12.2025
SWD(2025) 2001 final

KOMISSIION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA
TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

[Euroopan verkkopaketti]

Oheisasiakirja

ehdotukseen EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI
Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EU) 2019/942,
(EU) 2019/943 ja (EU) 2024/1789 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 2022/869
kumoamisesta

ehdotukseen EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI
direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta
lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta

{COM(2025) 1006 final} - {SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final}

A. Toimenpiteen tarve

Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?

Energiaverkkoinfrastruktuuri on ratkaisevassa roolissa Euroopan kilpailukykyyn vahvistamisessa, unionin turvallisuuden varmistamisessa sekä energiasiirtymässä ja hiilestä irtautumisessa. EU:n energiaverkkoihin kohdistuu uusia ja merkittäviä haasteita, sillä niitä tarvitaan yhä pidemmälle sähköistetyin, hajautetun, digitalisoidun ja joustavan sähköjärjestelmän toteuttamiseksi, samaan aikaan kun erilaisten uusiutuvien energialähteiden osuus järjestelmässä kasvaa. Euroopan verkkopakettia koskevassa vaikutustenarvioinnissa yksilöitiin kolme keskeistä ongelmaa, jotka kuvataan jäljempänä.

Ensinnäkään nykyisissä ja suunnitelluissa infrastruktuurihankkeissa ei painoteta riittävästi EU:n energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. EU:ssa tarvittavan rajatylittävän sähköinfrastruktuurin ja infrastruktuurin kehittämisen nykyisen vauhdin ja tason välillä on merkittävä kuilu sekä siirto- että jakeluverkkojen tasolla. Rajatylittävästä sähköntarpeesta vuonna 2030 puuttuu puolet (32 gigawattia 66 gigawattista), ja tämän vajeen odotetaan kasvavan 37 gigawattiin vuoteen 2040 mennessä. Infrastruktuuritarpeiden laiminlyönti voi vaikeuttaa järjestelmän irtautumista hiilestä, heikentää toimitusvarmuutta ja mahdollisesti johtaa entistä pirstoutuneempiin markkinoihin ja korkeampiin energian hintoihin. Myös vetyverkon suunnittelun ja integroinnin parantaminen on ratkaisevan tärkeää, jotta varmistetaan järjestelmän optimointi ja teollisuuden irtautuminen hiilestä.

Toiseksi infrastruktuurihankkeiden, uusiutuvaa energiaa ja energian varastointia koskevien hankkeiden sekä latausasemien toteuttaminen etenee liian hitaasti, mikä kasvattaa hankkeiden kokonaiskustannuksia ja hankaloittaa järjestelmän irtautumista hiilestä. Sähköinfrastruktuurihankkeiden loppuun saattaminen voi kestää jakeluverkkojen tapauksessa jopa 7,5 vuotta ja siirtoverkkojen tapauksessa jopa 10 vuotta. Rajatylittävissä hankkeissa viiveitä voi aiheuttaa se, ettei **kustannusten jakamisesta** päästä yhteisymmärrykseen, mikäli hankkeella aikaansaavat hyödyt ulottuvat sen jäsenvaltion ulkopuolelle, jossa hanke toteutetaan. Myös **lupamenettelyjen** viivästyminen muodostaa edelleen yhden keskeisistä pullonkauloista.

Myös infrastruktuurin turvallisuus herättää huolta. Viimeaikaiset fyysiseen ja kyberturvallisuuteen liittyvät häiriöt ovat nostaneet esille riskin siitä, että vihamieliset toimijat kohdistavat toimiaan Euroopan energiainfrastruktuuriin, millä on sekä taloudellisia vaikutuksia että seurauksia Euroopan energiajärjestelmän vakaudelle. Lisäksi kolmansien maiden toimijat ovat yhä kiinnostuneempia investoimaan EU:n energiainfrastruktuuriin, mikä voi lisätä EU:n altistumista energiavarmuuteen liittyville riskeille. Tahallisen sabotaasin lisäksi EU:n energiainfrastruktuurin häiriönsietokykyyn kohdistuu myös uusia riskejä, jotka liittyvät esimerkiksi luonnonkatastrofeihin ja ilmastomuutoksen vaikutuksiin.

Ilman EU:n tasolla toteutettavia oikea-aikaisia toimia nämä ongelmat todennäköisesti jatkuvat tai pahenevat entisestään nykyisen lainsäädäntö- ja politiikkakehyksen aikana.

Tavoitteet: Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?

Euroopan verkkopaketin **yleisenä tavoitteena** on varmistaa kaikkialla EU:ssa häiriönsietokykyisen energiainfrastruktuurin ja uusiutuvan energian oikea-aikainen ja tehokas kehittäminen sekä joustavuus, varastointi ja latausasemat mukaan lukien. Näin EU voi saavuttaa energia- ja ilmastotavoitteensa, joihin kuuluu muun muassa energian kohtuuhintaisuuden varmistaminen parantamalla sähköverkkojen yhteenliittämistä, mikä johtaa hintojen lähentymiseen, alhaisempiin sähkön tukkuihin, sähkön hintavaihtelujen

pienenemiseen sekä tuotannon ja kysynnän nopeampaan yhteen liittämiseen. Aloitteen **erityistavoitteina** on i) varmistaa, että verkon kehittämissuunnitelmiin sisältyvillä hankkeilla, jotka on valittu yhteistä etua koskeviksi hankkeiksi tai keskinäistä etua koskeviksi hankkeiksi, vastataan tunnistettuihin infrastruktuuritarpeisiin, ii) helpottaa kustannustenjakovälineiden käyttöä, jotta rajatylittävien infrastruktuurihankkeiden käyttöönotto vaihe voidaan saavuttaa nopeammin, iii) lyhentää ja yksinkertaistaa latausasemien sekä energiainfrastruktuuria, uusiutuvaa energiaa ja varastointia koskevien hankkeiden lupamenettelyjä ja iv) parantaa rajatylittävän energiainfrastruktuurin fyysistä turvallisuutta, kyberturvallisuutta ja häiriönsietokykyä.

Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?

Energiansiirtoinfrastruktuuri ja yhä useammin myös sähkönjakeluverkot ovat luonteeltaan ja vaikutukseltaan Euroopan laajuisia tai rajatylittäviä. Euroopan energiaverkon yhteenliittäminen edellyttää kansallisen ja EU:n tason suunnittelun tiivistä koordinoitua. Kansallinen sääntely ei yksinään riitä, koska kansalliset hallinnot eivät pysty toteuttamaan rajatylittävän infrastruktuurin suunnittelua. Tehokkaalla EU:n tason suunnittelulla voidaan parantaa puhtaiden energialähteiden integrointia, vastata sähkömarkkinoiden tarpeisiin ja varmistaa toimitusvarmuus, mikä tehostaa verkkoa ja vähentää verkon laajennustarpeita.

Tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin mukaiset uusiutuvaa energiaa koskevat EU:n tason toimet tuottavat lisäarvoa, sillä ne ovat tehokkaampia ja vaikuttavampia kuin yksittäisten jäsenvaltioiden toimet, ja niiden tarjoaman yhtenäisemmän lähestymistavan ansiosta Euroopan energiajärjestelmässä tarvittava siirtymä voidaan toteuttaa yhteensovitusti. Näillä EU:n tason toimilla varmistetaan kasvihuonekaasujen nettopäästöjen väheneminen, saadaan kaikki hyöty irti mittakaavaeduista ja Euroopan teknologisesta yhteistyöstä sekä annetaan sijoittajille koko EU:n laajuisen sääntelykehiksen luoma varmuus.

B. Ratkaisut

Millä vaihtoehdoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi?

Tämän aloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi on määritetty kolme toimintavaihtoehtoa: 1) **tehostetut alhaalta ylöspäin suuntautuvat toimet**, uusien EU:n tason toimien minimoiminen ja nykyiseen lainsäädäntö- ja politiikkakehykseen tehtävien muutosten rajoittaminen, 2) **siirtyminen alhaalta ylöspäin suuntautuvista toimista kohti ylhäältä alaspäin suuntautuvia toimia** siten, että EU:n tason ohjausta lisätään ja lainsäädäntö- ja politiikkakehykseen tehdään suurempia muutoksia, ja 3) **kattavat ylhäältä alaspäin suuntautuvat toimet** laajamittaisten rajatylittävien infrastruktuuri- ja energiahankkeiden mahdollistamiseksi; tässä vaihtoehdossa tehtäisiin merkittäviä rakenteellisia ja institutionaalisia muutoksia nykytilanteeseen ja lisättäisiin keskittämistä ja virtaviivaistamista EU:n tasolla.

Teknisen arvioinnin ja vaihtoehtojen vertailun (ks. vaikutustenarvioinnin 6 ja 7 jakso) perusteella näyttää siltä, että vaikka toimintavaihtoehdolla 3 saataisiin aikaan joitakin hyötyjä, **toimintavaihtoehto 2 on kaiken kaikkiaan vaikuttavampi, tehokkaampi ja yhdenmukaisempi** EU:n yleisen poliittisen kehyksen kanssa, sanotun kuitenkin vaikuttamatta poliittisiin näkökohtiin ja komission lopulliseen Euroopan verkkopakettia koskevaan lainsäädäntöehdotukseen. Toimintavaihtoehdon 2 katsotaan myös olevan yhteensopivampi **toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden** kanssa.

Toimintavaihtoehdossa 2 EU:n lainsäädäntö- ja politiikkakehykseen tehtäisiin useita muutoksia. Siinä muun muassa i) toteutettaisiin toimenpiteitä, joilla lisättäisiin **verkkojen suunnittelun** avoimuutta, valvontaa ja koordinoitua sekä EU:n että kansallisella tasolla, luotaisiin mekanismi infrastruktuurin aukkokohtien paikkaamiseksi ja infrastruktuuritarpeisiin vastaamiseksi sekä hyödynnettäisiin paremmin johdottomia ratkaisuja ja yksityisiä liitäntöjä, ii) parannettaisiin avoimuutta ja vahvistettaisiin periaatteita **kustannusten jakamisen helpottamiseksi** sekä luotaisiin kehys **hankkeiden vapaaehtoista yhdistämistä** varten, iii) tehtäisiin lainsäädäntömuutoksia, joilla **nopeutettaisiin ja yksinkertaistettaisiin** edelleen rajatylittävien ja kansallisten siirtoverkkojen ja paikallisten jakeluverkkojen, uusiutuvaa energiaa ja varastointia koskevien hankkeiden ja latausasemien **lupamenettelyjä**, ja iv) otettaisiin käyttöön uusia vaatimuksia rajatylittävän sähköinfrastruktuurin **fyysisen ja kyberturvallisuuden parantamiseksi**.

Mitkä ovat eri sidosryhmien näkemykset? Kuka kannattaa mitäkin vaihtoehtoa?

Parhaaksi arvioituun vaihtoehtoon sisältyvät toimenpiteet saavat laajaa kannatusta sidosryhmien näkemyksissä, jotka kuitenkin eroavat toisistaan joidenkin kysymysten osalta (ks. liite 2). Suurin osa vastaajista on samaa mieltä siitä, että kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman nykyistä **hallinnointikehystä**, myös sidosryhmien rooleja, olisi tarkistettava, jotta kehys olisi vaikuttavampi. Lisäksi noin puolet vastaajista on sitä mieltä, että nykyisessä kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan liittyvässä prosessissa infrastruktuurin puutteita ei tunnisteta riittävän hyvin. Sidosryhmät ovat eri mieltä siitä, pitäisikö infrastruktuurin suunnittelua lähestyä kehittämissuunnitelmissa ylhäältä alaspäin. Verkonhaltijat kannattavat pääosin nykytilanteen säilyttämistä. Suurin osa sidosryhmistä pitää **lupamenettelyjä** suurimpana esteenä sen varmistamiselle, että Euroopan verkkoja kehitetään energiasiirtymän edellyttämällä tavalla. Sidosryhmät myös kehottivat toteuttamaan lisätoimia uusiutuvaa energiaa ja varastointia koskevien hankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamiseksi.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt?

Toimintavaihtoehdon 2 odotetaan tuottavan merkittäviä taloudellisia, yhteiskunnallisia ja ympäristöhyötyjä sekä pienentävän sidosryhmien hallinto- ja sopeutumiskustannuksia.

Toimintavaihtoehdon 2 odotetaan myös **säästävän merkittävästi energiajärjestelmään liittyviä kustannuksia**. Parantamalla **energiainfrastruktuurin suunnittelua** saataisiin aikaan optimaalisempi ja häiriönsietokykyisempi verkko, joka voisi vähentää järjestelmän kustannuksia 14 miljardia euroa vuodessa ja tuoda siten vuosittain 8 miljardin euron nettokustannussäästöt vuoteen 2040 asti. **Kustannusten jakamista koskevan kehyksen** parantaminen helpottaisi rajatylittävien hankkeiden toteuttamista ja nopeuttaisi niiden täytäntöönpanoa, mikä toisi merkittäviä hyötyjä sosioekonomisen hyvinvoinnin kannalta. Lisäksi toimintavaihtoehdon 2 odotetaan lyhentävän **lupamenettelyihin kuluvaan aikaa** ja sitä kautta nopeuttavan hankkeiden täytäntöönpanoa, mistä olisi hyötyä hankkeen toteuttajille, jotka välttyisivät viivästysten aiheuttamilta kustannuksilta. Parantamalla **energiainfrastruktuurin toimintavarmuutta** toimintavaihtoehto 2 voisi tuoda hyötyä myös siltä kannalta, että sen avulla vältettäisiin taloudellisen hyvinvoinnin heikkenemistä ja korjauskustannuksia.

Nämä säästöt parantaisivat **kilpailukykyä** ja loisivat **yhteiskunnallisia hyötyjä**, mikä hyödyttäisi kuluttajia, sähköntuottajia ja verkonhaltijoita. Alhaisemmat energiajärjestelmän kustannukset loiventaisivat kuluttajien, myös teollisuuden, maksamien verkkotariffien nousua. Toimintavaihtoehdolla 2 olisi myös myönteinen vaikutus **digitalisaatioon**, sillä siinä painotetaan aiempaa enemmän johdottomia ratkaisuja ja lupamenettelyjen digitalisointia.

Lisäksi toimintavaihtoehdon 2 odotetaan vähentävän yritysten (muun muassa energiantuottajien, hankkeen toteuttajien, siirtoverkonhaltijoiden sekä siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisten verkostojen) **hallinto- ja sopeutumiskustannuksia** virtaviivaistamalla infrastruktuurin suunnittelua, yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden hakemus- ja arviointiprosesseja sekä lupamenettelyjä. **Ympäristöhyötyjen** osalta parhaaksi arvioitu toimintavaihtoehto voisi johtaa hiilidioksidipäästöjen vähenemiseen (noin 27 miljoonalla tonnilla vuodessa).

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset?

Arvioinnin mukaan toimintavaihtoehdolla 2 ei odoteta olevan merkittäviä kielteisiä taloudellisia, sosiaalisia tai ympäristövaikutuksia. Jotkin toimenpiteet voivat kuitenkin **nostaa vaatimusten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia** hieman tiettyjen sidosryhmien osalta. **Yritysten** osalta toimintavaihtoehdosta 2 voi aiheutua siirtoverkonhaltijoille ja hankkeen toteuttajille ylimääräisiä hallinto- ja sopeutumiskustannuksia, jotka liittyvät niiden rooliin infrastruktuuritarpeiden tunnistamisessa, jatkotoimiin sekä uusiin turvallisuutta koskeviin raportointivaatimuksiin. Nämä kustannukset jäisivät kuitenkin rajallisiksi tai ne kompensoitaisiin muilla toimenpiteillä, esimerkiksi kun komissio ottaisi hoitaakseen tiettyjä siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisten verkostojen suunnittelutehtäviä, kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa yksinkertaistettaisiin ja sen laatimistiheyttä vähennettäisiin ja yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden hakemusprosesseja yksinkertaistettaisiin. Myös yksinkertaisemmat ja digitalisoidut lupamenettelyt keventäisivät yritysten hallinnollista rasitusta. Yritysten vuotuisia kustannussäästöjä ei ole mahdollista arvioida tarkasti, koska tarvittavia tietoja ei ollut saatavilla, mutta tältä osin voidaan kuitenkin päätellä, että toimintavaihtoehto 2 johtaisi toistuviiin kustannussäästöihin. Aloitteen ei myöskään odoteta aiheuttavan lisäkustannuksia **kansalaisille**.

Jäsenvaltioille ja kansallisille viranomaisille toimintavaihtoehto 2 aiheuttaisi lyhyellä aikavälillä lisää hallinnollisia kustannuksia, jotka liittyvät tarkistetun lainsäädäntökehyksen täytäntöönpanoon (ks. jäljempänä). Toimintavaihtoehto 2 aiheuttaisi lisäkustannuksia myös **komissiolle ja Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle (ACER)**, jotka ottaisivat suuremman roolin infrastruktuurin suunnittelussa.

Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?

Edellä mainittujen kilpailukykykökohtien lisäksi tällä aloitteella ei odoteta olevan erityisiä vaikutuksia pk-yritysten kilpailukykyyn. EU:n verkon laajentaminen ja nykyaikaistaminen sekä uusiutuvan energian käyttöönoton lisääminen parantavat sähkön saatavuutta ja lisäävät tarjontaa, mikä hyödyttää kaikkia toimijoita, myös pk-yrityksiä. Tämä **alentaa energiajärjestelmän kustannuksia** kaikkien kuluttajien osalta ja voi myös alentaa toimituskustannuksia.

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?

Toimintavaihtoehdolla 2 odotetaan olevan vähäisiä vaikutuksia asianomaisten kansallisten viranomaisten talousarvioihin ja hallintoihin. Jäsenvaltiot voivat joutua osoittamaan lisärahoitusta tarkistetun **kustannustenjakoprosessin** toteuttamiseksi, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tehdä arviointeja ja päätöksiä mahdollisista hankkeista ja osallistua hankkeiden sääntelyyn oman alueensa ulkopuolella. Myös tarkistettujen **lupasäännösten** täytäntöön panemiseksi voidaan tarvita lisäresursseja esimerkiksi lupaviranomaisten tarvittavan henkilöstön, osaamisen ja välineiden varmistamiseksi. Näiden ylimääräisten lyhyen aikavälin kustannusten odotetaan kuitenkin kompensoituvan

virtaviivaisempien, yksinkertaisempien, nopeampien ja digitalisoitujen menettelyjen tuomilla hyödyillä pitkällä aikavälillä.

Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?

Toimintavaihtoehdolla 2 ei odoteta olevan muita vaikutuksia. Valitun toimintavaihtoehdon odotetaan osaltaan yksinkertaistavan merkittävästi infrastruktuurin suunnittelua ja hallinnointia unionissa sekä lupamenettelyjä (ks. 8.2 jakso).

Suhteellisuusperiaate

Arvioinnin mukaan Euroopan verkkopaketin tavoite on mahdollista saavuttaa toimintavaihtoehdolla 2 vaikuttavalla ja tehokkaalla tavalla aiheuttamatta merkittäviä lisäkustannuksia asianomaisille toimijoille. Valitussa toimintavaihtoehdossa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän aloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi, joten sen katsotaan olevan oikeasuhteinen.

D. Jatkotoimet

Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?

Komissio seuraa ja arvioi lainsäädännön vaikutuksia sellaisten indikaattoreiden (ks. 9 jakso) perusteella, joiden avulla voidaan mitata edistymistä erityisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Uuden lainsäädännön vaikuttavuutta arvioitaisiin mahdollisesti vuoden 2032 loppuun mennessä, johon mennessä yhteistä/keskinäistä etua koskevien hankkeiden toinen uuden kehyksen mukainen hakemusprosessi on tarkoitus saattaa päätökseen.